GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2020 m. spalio 14 d.[1]

Byla C-469/19

All in One Star Ltd

(*Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Įsisteigimo laisvė – Ribotos atsakomybės bendrovė, norinti įsteigti filialą kitoje valstybėje narėje – Įtraukimas į komercinį registrą – Priimančiosios valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos reikalaujama nurodyti įstatinio kapitalo arba panašios vertės dydį ir pateikti tam tikrus vadovo pareiškimus“

I. Įvadas

1. Abu *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) pateikti prejudiciniai klausimai yra susiję su Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl vienos valstybės narės bendrovės filialo įsteigimo kitoje valstybėje narėje ir su priimančiosios valstybės narės diskrecija tokios įsisteigimo laisvės požiūriu. Taigi šių klausimų nagrinėjimas yra tarsi sprendimų *Centros*[2] ir *Inspire Art*[3] pratęsimas.

2. Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje bus nagrinėjamas tik antrasis prejudicinis klausimas. Šis klausimas susijęs su Vokietijos teisėje numatytomis kitos valstybės narės bendrovės vadovo prievolėmis patvirtinti, kad nėra jokių kliūčių jį paskirti ir kad jis, be kita ko, notaro buvo informuotas apie savo neribotą pareigą pateikti visą informaciją šiuo klausimu registrą tvarkančiam teismui. Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar šios pareigos atitinka Sąjungos teisę.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 1999 m. kovo 9 d. sprendimas (C-212/97, EU:C:1999:126).

3 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimas (C-167/01, EU:C:2003:512).

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

3. Direktyvos (ES) 2017/1132[4] 29 straipsnio „Atskleidimas dokumentų ir duomenų, susijusių su filialu [Dokumentų ir duomenų, susijusių su filialu, atskleidimas]“, esančio šios direktyvos I antraštinės dalies III skyriaus 2 skirsnyje „Atskleidimo taisyklės, taikomos bendrovių, esančių kitose valstybėse narėse, filialams“, 1 dalyje nustatyta:

„Dokumentai ir duomenys, susiję su filialu, kurį kitoje valstybėje narėje steigia II priede nurodyto tipo bendrovė, kurios veiklą reguliuoja kitos valstybės narės įstatymai, atskleidžiami pagal tos valstybės narės, kurioje yra filialas, įstatymus laikantis 16 straipsnio.“

4. Pagal Direktyvos 2017/1132 II priedą, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, „*compan[y] incorporated with limited liability*“ yra vienas iš bendrovių tipų, numatytų, be kita ko, šios direktyvos 29 straipsnio 1 dalyje.

5. Direktyvos 2017/1132 30 straipsnyje „Dokumentai ir duomenys, kurie turi būti atskleisti“ nustatyta:

„1. Privalomas atskleidimas, nurodytas 29 straipsnyje, apima tik šiuos dokumentus ir duomenis:

a) filialo adresą;

b) filialo veiklą;

c) registrą, kuriame laikoma bendrovės byla, nurodyta 16 straipsnyje, kartu su bendrovės registravimo numeriu tame registre;

d) bendrovės pavadinimą ir teisinę formą, bei filialo pavadinimą, jeigu jis skiriasi nuo bendrovės pavadinimo;

e) paskyrimą, pareigų ėjimo pabaigą bei duomenis asmenų, kurie turi įgaliojimus atstovauti bendrovei santykiuose su trečiaisiais asmenimis ir teismo procesuose:

   – <…>

f) – bendrovės pasibaigimą, likvidatorių paskyrimą, jų duomenis bei jų įgaliojimus ir likvidavimo pabaigą pagal tai, ką bendrovė yra atskleidusi, kaip nustatyta 14 straipsnio h, j ir k punktuose,

   – nemokumo byloms, susitarimams, kompromisiniams susitarimams arba bet kuriems panašiems procesiniams veiksmams, kuriuose dalyvauja bendrovė;

g) atskaitomybės dokumentus pagal 31 straipsnį;

h) filialo uždarymą.

[4] 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017, p. 46).

2. Valstybė narė, kurioje buvo įsteigtas filialas, gali numatyti, kad būtų atskleista, kaip nurodyta 29 straipsnyje:

<…>

b) steigimo dokumentai, steigimo sutartis bei įstatai, jeigu jie yra atskiri dokumentai pagal 14 straipsnio a, b ir c punktus, kartu su tų dokumentų pakeitimais;

<…>“

B. Vokietijos teisė

1. Prekybos kodeksas

6. *Handelsgesetzbuch* (Prekybos kodeksas, toliau – HGB) 13 straipsnyje „Užsienyje buveinę turinčių kapitalo bendrovių filialai“ numatyta:

„(1) Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių <…>, kurių buveinės yra užsienyje, filialams papildomai <…> taikomos šios nuostatos.

<…>

(3) <…> Kalbant apie bendrovės teisinius atstovus, Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių įstatymo <…> ir 6 straipsnio 2 dalies antro ir trečio sakinio nuostatos pagal analogiją taikomos filialui.

<…>“

7. HGB 13g straipsnio „Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių, kurių buveinė yra užsienyje, filialai“ 1–3 dalyse nustatyta:

„(1) Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių, kurių buveinės yra užsienyje, filialams papildomai taikomos toliau išdėstytos nuostatos.

(2) Prie registracijos deklaracijos pridedama patvirtinta bendrovės steigimo sutarties kopija ir, jei ši sutartis surašyta ne vokiečių kalba, patvirtintas vertimas į vokiečių kalbą. Reikia taikyti Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 3 bei 4 dalių nuostatas.
<…>

(3) Registruojant filialą nurodomi duomenys, numatyti Ribotos atsakomybės akcinių bendrovių įstatymo 10 straipsnyje <…>“

2. Ribotos atsakomybės bendrovių įstatymas

8. Pagrindinei bylai taikytinos *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung* (Ribotos atsakomybės bendrovių įstatymas, *RGBl.* 1898, p. 846, toliau – *GmbHG*) redakcijos 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Vadovas gali būti tiktai visiškai veiksnus fizinis asmuo. Vadovas negali būti asmuo <…>;

2) kuriam teismo sprendimu arba vykdomuoju administracinės institucijos sprendimu draudžiama užsiimti bet kokia veikla, susijusia su profesija, profesinės veiklos sektoriumi, amatu ar amatų sektoriumi, kai įmonės tikslas visiškai arba iš dalies atitinka šio draudimo tikslą;

3) kuris buvo nuteistas už tyčinį vieno ar kelių [*GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 3 punkto a–e papunkčiuose aprašytų] nusikalstamų veikų padarymą.

Antro sakinio 3 punktas pagal analogiją taikomas nuteisimui užsienyje už nusikalstamą veiką, panašią į nurodytą antro sakinio 3 punkte.“

9. *GmbHG* 8 straipsnio „Ribotos atsakomybės bendrovių, kurių buveinė yra užsienyje, filialai“ 3 dalyje numatyta:

„Pareiškime vadovai privalo patvirtinti, kad nebūtų jokių kliūčių juos paskirti, kaip tai suprantama pagal 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktus bei trečią sakinį, ir kad jie buvo informuoti apie jų neribotą pareigą atskleisti teismui bet kokią informaciją. Informacija, kaip ji suprantama pagal *Bundeszentralregistergesetz* (Federalinio registro įstatymas) 53 straipsnio 2 dalį, gali būti pateikiama raštu; ją taip pat gali suteikti užsienyje paskirtas notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas.“

10. Pagal *GmbHG* 82 straipsnio 1 dalies 5 punktą asmuo, kuris pateikė melagingą informaciją „kaip ribotos atsakomybės akcinės bendrovės vadovas arba užsienio juridinio asmens vadovas, patvirtinęs, kad ją pateikia pagal 8 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį“, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų arba pinigine bauda.

3. Centrinio registro įstatymas

11. Nuo 2017 m. liepos 29 d. taikytinos 1984 m. rugsėjo 21 d. *Bundeszentralregistergesetz* (Centrinio registro įstatymas, *BGBl.* 1985 I, p. 195 ir 1229, toliau – BZRG) redakcijos 53 straipsnyje „Pareiga atskleisti informaciją apkaltinamojo nuosprendžio atveju“ nustatyta:

„(1) Nuteistieji gali paskelbti, kad nėra nuteisti, ir neprivalo atskleisti faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis priimtas apkaltinamasis nuosprendis, jeigu apkaltinamasis nuosprendis:

1) neturi būti nurodytas neteistumo pažymoje arba turi būti nurodytas tiktai 32 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytoje pažymoje; arba

2) turi būti ištrintas.

(2) Tais atvejais, kai teismai arba institucijos turi neribotą teisę prašyti informacijos, apie tai informuoti nuteistieji neturi jokios 1 dalies 1 punkte numatytos teisės jomis remtis.“

III. Faktinės aplinkybės, procesas Teisingumo Teisme ir prejudiciniai klausimai

12. *All in One Star Ltd* yra privati ribotos atsakomybės akcinė bendrovė (angl. *private company limited by shares*), kuri 2013 m. buvo įregistruota *Cardiff Companies House* įmonių registre (Jungtinė Karalystė) ir kurios registruota buveinė yra Didžiajame Bukame (Jungtinė Karalystė).

13. 2014 m. *All in One Star* paprašė *Amtsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino apylinkės teismas, Vokietija), kaip registrą tvarkančio teismo, įregistruoti komerciniame registre jos filialą.

14. Tarpiniame sprendime registrą tvarkantis teismas jai pranešė, kad prašymas įregistruoti negali būti patenkintas, nes, be kita ko, pirma, nebuvo nurodyta įstatinio kapitalo suma ir, antra, nors bendrovės vadovas ir vienintelis akcininkas savo prašyme tikrai buvo patvirtinęs, kad nėra jokių kliūčių jį paskirti, kaip tai suprantama pagal *GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktus bei trečią sakinį, vis dėlto nepatikino, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas jį informavo apie neribotą pareigą atskleisti teismui visą informaciją šiuo klausimu. *All in One Star* pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo.

15. 2017 m. rugpjūčio 8 d. nutartimi *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino apeliacinis apygardos teismas, Vokietija) atmetė *All in One Star* ieškinį dėl šių registrą tvarkančio teismo išvadų.

16. Tada *All in One Star* pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas). Šis teismas mano, kad sprendimas jo nagrinėjamoje byloje priklauso nuo to, kaip reikia aiškinti Direktyvos 2017/1132 30 straipsnį ir SESV 49 ir 54 straipsnius.

17. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, užsienio bendrovės filialo įregistravimas Vokietijos komerciniame registre reglamentuojamas HGB 13d ir paskesniais straipsniais. Kaip privati uždaroji akcinė bendrovė (angl. *private company limited by shares*) *All in One Star* gali būti prilyginta Vokietijos ribotos atsakomybės akcinei bendrovei (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*), todėl tokio tipo bendrovėms galiojančios nuostatos pagal analogiją taikomos *All in One Star* filialo Vokietijoje įregistravimui.

18. Šiomis aplinkybėmis pagal HGB 13 straipsnio 3 dalį, aiškinamą kartu su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, tokio filialo įregistravimas reiškia, kad bendrovės vadovas, pateikdamas prašymą įregistruoti, patvirtins, kad nėra jokių kliūčių jį paskirti, kaip numatyta *GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktuose bei trečiame sakinyje. Be to, pagal HGB 13 straipsnio 2 dalies antrą sakinį, siejamą su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, vadovas taip pat turi patvirtinti, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis atstovas jam pranešė apie jo neribotą pareigą atskleisti informaciją teismui.

19. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškina, kad pareiga pateikti tokį patvirtinimą siekiama supaprastinti registrą tvarkančio teismo vykdomą įregistravimo ir kontrolės procedūrą. Jis priduria, kad registrą tvarkantis teismas iš principo gali prašyti bet kokios informacijos, be jokių apribojimų. BZRG 53 straipsnio 2 dalyje papildomai nurodoma išankstinė sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo būtų informuotas apie savo neribotą pareigą atskleisti teismui visą informaciją. Kadangi suinteresuotasis asmuo nebuvo apie tai informuotas, esant tam tikroms situacijoms jis turi teisę pareikšti, kad jam negali būti taikoma jokia baudžiamoji sankcija. Tačiau iš

Vokietijos teisės kylančios pareigos neturi jokios įtakos pačiai pozicijai, kurią vadovas užima pagal jam taikomą užsienio bendrovių teisę, bet trukdo vadovui, kaip šios bendrovės organui, prašyti įregistruoti filialą Vokietijoje.

20. Be to, per apeliacinį procesą *All in One Star* įgaliotinė *ad litem* pareiškė, kad pagal *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalį prieš jam pateikiant prašymą įregistruoti filialą jis informavo *All in One Star* vadovą apie jo pareigą atskleisti visą informaciją registrą tvarkančiam teismui. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad deklaraciją turi asmeniškai pateikti tinkamai informuotas vadovas ir ji turi būti įrašyta į autentišką patvirtintą dokumentą.

21. Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad jeigu pareiga pateikti patvirtinimą pagal HGB 13g straipsnio 2 dalies antrą sakinį, aiškinamą kartu su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, patektų į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį, ji prieštarautų šiai direktyvai. Vis dėlto šis teismas pažymi, kad priimdamas šias nacionalinės teisės nuostatas Vokietijos teisės aktų leidėjas manė, kad jos nepatenka į tuo metu galiojusios Direktyvos 89/666/EEB [5] taikymo sritį.

22. Jeigu ši pareiga pateikti patvirtinimą nepatektų į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį, kiltų klausimas, ar ji suderinama su pirmine teise ir, konkrečiai kalbant, su SESV 49 ir 54 straipsniuose garantuojama įsisteigimo laisve. Dėl to prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui visų pirma kyla klausimas, ar minėta pareiga neviršija to, kas būtina ja siekiamam tikslui įgyvendinti. Pirma, kadangi ta pati pareiga taikoma ir užsienio bendrovėms, kurių vadovai yra užsieniečiai, negalima tikėtis, kad tokios bendrovės nuodugniai išmanys Vokietijos teisės nuostatas, susijusias su kliūtimis, kylančiomis skiriant bendrovių vadovus. Taigi šiems iš užsienio atvykusiems vadovams būtų labai sunku pateikti tiesą atitinkantį patvirtinimą. Antra, nesant konkrečios informacijos, kuria remiantis būtų galima nepripažinti asmens tinkamumo būti vadovu, nagrinėjama pareiga siekiama tik užkirsti kelią galimam bendrovės atstovų, kurie pagal nacionalinę teisę yra netinkami, piktnaudžiavimui įsisteigimo laisve ir sukčiavimui.

23. Tokiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 30 straipsnį draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant kitoje valstybėje narėje įsteigtos ribotos atsakomybės akcinės bendrovės filialą į komercinį registrą reikalaujama nurodyti įstatinio kapitalo dydį arba jam tolygaus kapitalo vertę?

2. a) Ar pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 30 straipsnį draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant į komercinį registrą kitoje valstybėje narėje įsteigtos ribotos atsakomybės akcinės bendrovės filialą reikalaujama, kad bendrovės vadovas patvirtintų, kad pagal nacionalinės teisės aktus nėra su jo asmeniu susijusių paskyrimo kliūčių dėl teismo ar valdžios institucijos nustatyto draudimo verstis profesine ar komercine veikla, visiškai ar iš dalies atitinkančia bendrovės veiklos objektą, arba dėl galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už tam tikras nusikalstamas veikas ir kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas išaiškino vadovui jo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją?

[5] 1989 m. gruodžio 21 d. Vienuoliktoji Tarybos direktyva 89/666/EEB dėl atskleidimo reikalavimų filialams, įsteigtiems valstybėse narėse tam tikrų tipų bendrovių, kurioms taikomi kitos valstybės įstatymai (OL L 395, 1989, p. 36; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 100).

b) Jeigu į antrojo klausimo a punktą būtų atsakyta neigiamai:

ar pagal SESV 49 ir 54 straipsnius draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant į komercinį registrą kitoje valstybėje narėje įsteigtos ribotos atsakomybės akcinės bendrovės filialą reikalaujama, kad bendrovės vadovas pateiktų tokį patvirtinimą?“

24. Rašytines pastabas pateikė *All in One Star*, Vokietijos vyriausybė ir Europos Komisija. Tos pačios šalys taip pat raštu atsakė į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus, nes šis nusprendė priimti sprendimą, nerengdamas posėdžio.

IV. Antrojo prejudicinio klausimo analizė

25. Antruoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2017/1132 30 straipsnį arba SESV 49 ir 54 straipsnius draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, kai pateikiamas prašymas įtraukti į komercinį registrą ribotos atsakomybės bendrovės, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, filialą, asmuo, kuris nori būti įregistruotas kaip šio filialo vadovas, turi pateikti patvirtinimą, kad, pirma, nėra jokių iš nacionalinės teisės kylančių kliūčių paskirti jį vadovu ir, antra, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas išaiškino vadovui jo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją šiuo klausimu.

26. Reikia pažymėti, kad šį prejudicinį klausimą sudaro dvi dalys: pirmoji susijusi su pagal Direktyvą 2017/1132 Vokietijos teisėje nustatytų prievolių vertinimu, o antroji – su šių pareigų vertinimu pagal SESV 49 ir 54 straipsnius.

27. Tokiomis aplinkybėmis prašymo priimti prejudicinį sprendimą formuluotė gali paskatinti manyti, kad antrojo klausimo antra dalis kyla tik tuo atveju, kai galima numanyti neigiamą atsakymą į pirmąją šio klausimo dalį. Iš šio prašymo motyvų matyti, kad antroji dalis pateikiama tuo atveju, kai šios prievolės nepatenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį. Iš tikrųjų tam tikros direktyvos taikymo sritį reglamentuojančios nacionalinės teisės nuostatos turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į ją, o su ja nesusijusius klausimus reglamentuojančios nuostatos turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į pirminę teisę[6].

28. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, prieš tai išnagrinėjęs antrojo prejudicinio klausimo priimtinumą (A skirsnis), abi šio klausimo dalis nagrinėsiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nustatyta tvarka (B ir C skirsniai).

A. Dėl priimtinumo

29. Nors šalys neginčijo prejudicinių klausimų priimtinumo, manau, kad šį aspektą reikia išnagrinėti pagal tai, kiek jis susijęs su antruoju prejudiciniu klausimu.

30. Iš jo formuluotės galima daryti išvadą, kad šis antrasis klausimas yra susijęs su dviem pareigomis – ir dviem patvirtinimais, kuriuos reikia pateikti siekiant įvykdyti šias pareigas – taikytinas, kai vienos valstybės narės bendrovė siekia įsteigti filialą kitoje valstybėje narėje. Pirmoji pareiga – patvirtinti, kad, kiek tai susiję su šios bendrovės vadovu, nėra jokių kliūčių jį paskirti

[6] Žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimą *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 73 punktas).

pagal Vokietijos teisę, antroji – patvirtinti, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo arba konsulinis atstovas jam pranešė apie jo neribotą pareigą pateikti informaciją apie tokias kliūtis registrą tvarkančiam teismui.

31. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų matyti, kad prašyme įregistruoti filialą *All in One Star* vadovas patvirtino, kad teisinių kliūčių jį paskirti nėra. Tačiau jis nepatvirtino, kad buvo informuotas apie savo neribotą pareigą pateikti visą informaciją registrą tvarkančiam teismui.

32. Taigi antrojo klausimo priimtinumas gali sukelti abejonių tiek, kiek yra susijęs su pirmąja pareiga. Atsižvelgiant į tai, neaiškinant nacionalinės teisės, neįmanoma nustatyti, ar, nesant su antrąja pareiga susijusio draudimo, galima manyti, kad pirmoji pareiga pagrindinėje byloje buvo tinkamai įvykdyta.

33. Bet kuriuo atveju pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją tiktai bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo būtinumą tam, kad pats galėtų priimti sprendimą, tiek prejudicinių klausimų, kuriuos pateikia Teisingumo Teismui, svarbą [7]. Tad siūlau daryti išvadą, kad antrasis klausimas yra priimtinas.

B. Nacionalinės teisės aktų įvertinimas pagal Direktyvą 2017/1132

34. Antrojo klausimo pirma dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvą 2017/1132 draudžiamos abi prievolės, taikytinos, kai vienos valstybės narės bendrovė siekia įsteigti filialą Vokietijoje. Kaip paaiškinau šios išvados 27 punkte, siekiant įvertinti šias pareigas pagal Direktyvą 2017/1132, pirmiausia reikia nustatyti, ar jos patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Šiomis aplinkybėmis, dar prieš pradedant nagrinėti Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį *ratione materiae*, reikia nustatyti, ar ši direktyva taikoma pagrindinei bylai *ratione temporis*.

1. Dėl taikymo srities „ratione temporis“

35. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad ieškovė 2013 m. buvo įregistruota Jungtinėje Karalystėje, ir 2014 m. pateikė prašymą įtraukti filialą į Vokietijos komercinį registrą. Ji pažymi, kad kasacinis procesas buvo pradėtas iki Direktyvos 2017/1132 įsigaliojimo, 2017 m. liepos 20 d. [8]. Vis dėlto šis teismas nurodo, kad kasaciniame procese privalo taikyti jo sprendimo paskelbimo dieną galiojusią teisę, visų pirma nuostatas, kuriomis Direktyva 2017/1132 perkeliama į nacionalinę teisę.

36. Tokiomis aplinkybėmis, atsakydamos į Teisingumo Teismo klausimą ieškovė ir Vokietijos vyriausybė, kaip ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nurodė, kad pagal Vokietijos teismų praktiką tokioje byloje, kaip pagrindinė, reikia taikyti sprendimo dėl kasacinio skundo paskelbimo dieną galiojusią tvarką.

[7] 2020 m. liepos 9 d. Sprendimas *Raiffeisen Bank et BRD Groupe Société Générale* (C-698/18 ir C-699/18, EU:C:2020:537, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[8] Žr. Direktyvos 2017/1132 167 straipsnį.

37. Tiesa, Sprendime *I.G.I.*[9] Teisingumo Teismas nusprendė: kadangi visos pagrindinės bylos aplinkybės susiklostė anksčiau, nei įsigaliojo Direktyva 2017/1132, nagrinėjamu atveju turėjo būti taikoma ankstesnė direktyva. Tokį pat požiūrį jis išdėstė Sprendime *Miravitlles Ciurana ir kt.*[10]. Šie argumentai gali leisti manyti, kad Direktyva 2017/1132 taip pat netaikoma pagrindinėje byloje.

38. Vis dėlto pirmiausia reikia pažymėti, kad abiejuose minėtuose sprendimuose buvo kalbama apie iki ieškinio pareiškimo susiklosčiusiems įvykiams taikytiną tvarką[11]. Tačiau nagrinėjamu atveju kalbama apie filialo registravimui taikytiną tvarką ir pagrindinėje byloje iš esmės nagrinėjamos įregistruojant taikytos sąlygos. Šiomis aplinkybėmis atsižvelgdamas į sutampančius prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ir bylos šalių paaiškinimus dėl pagal Vokietijos teisę kasaciniame procese taikytinos tvarkos, antrąjį klausimą nagrinėsiu remdamasis Direktyva 2017/1132.

39. Antra, kaip nurodyta Direktyvos 2017/1132 1 konstatuojamojoje dalyje, ja kodifikuojamos bendrovių teisės srities direktyvos. Dėl šio kodifikavimo, be kita ko, Direktyvos 89/666 2 straipsnis buvo pakeistas Direktyvos 2017/1132 30 straipsniu, nepakeičiant jo esmės. Direktyvos 2017/1132 166 straipsnyje nurodyta, kad Direktyvos 89/666 panaikinimas nepažeidžia valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su bendrovių teisės srities direktyvų perkėlimu. Be to, šioje nuostatoje nurodyta, kad nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į Direktyvą 2017/1132.

40. Galiausiai, trečia, argumento, susijusio su Direktyvos 2017/1132 taikymu *ratione temporis* pagrindinėje byloje, nepaneigia tai, kad šioje direktyvoje per praėjusį laikotarpį priėmus Direktyvą 2019/1151 buvo padaryta nemažai pakeitimų, į kuriuos šalys daro nuorodą, apibrėždamos pagal Direktyvą 2017/1132 taikytinos tvarkos turinį. Šiomis aplinkybėmis Vokietijos vyriausybė paaiškina, kad pagal Vokietijos teisę procesui pagrindinėje byloje negalima taikyti Direktyvos 2017/1132 pakeitimų, atliktų Direktyva (ES) 2019/1151[12], nes dar nėra pasibaigę pastarosios direktyvos 2 straipsnyje numatyti svarbūs perkėlimo į nacionalinę teisę terminai. Be to, turiu pažymėti, kad, skirtingai nuo Direktyvos 2017/1132, kuri nepaveikė valstybių narių įsipareigojimų ankstesnių direktyvų perkėlimo srityje, Direktyvoje 2019/1151 yra nustatytos joje numatytų pakeitimų perkėlimo į nacionalinę teisę datos.

41. Taigi dabar reikia nustatyti, ar Direktyva 2017/1132 *ratione materiae* taikoma pagrindinei bylai.

9 Žr. 2020 m. sausio 30 d. sprendimą (C-394/18, EU:C:2020:56, 38 punktas).

10 Žr. 2017 m. gruodžio 14 d. sprendimą (C-243/16, EU:C:2017:969, 3 ir 9 punktai).

11 Iš tikrųjų 2020 m. sausio 30 d. Sprendimas *I.G.I.* (C-394/18, EU:C:2020:56, 38 punktas) buvo susijęs su *actio Pauliana* dėl bendrovės skaidymo akto, o 2017 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Miravitlles Ciurana ir kt.* (C-243/16, EU:C:2017:969, 3 ir 9 punktai) buvo susijęs su ieškiniu dėl atsakomybės, grindžiamu su darbo užmokesčiu susijusiu reikalavimu.

12 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1151, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus (OL L 186, 2019, p. 80).

2. Dėl taikymo srities „ratione materiae“

42. Tarybos direktyvos 2017/1132 1 straipsnyje yra nustatytos priemonės, be kita ko, susijusios su informacijos apie valstybėje narėje įsteigtus tam tikrų tipų bendrovių, kurioms taikomi kitos valstybės teisės aktai, filialus atskleidimu[13]. Nuostatos dėl šių priemonių yra išdėstytos šios direktyvos I antraštinės dalies III skyriaus 2 skirsnyje „Atskleidimo taisyklės, taikomos bendrovių, esančių kitose valstybėse narėse, filialams“.

43. Šiomis aplinkybėmis, vadovaujantis Direktyvos 2017/1132 29 straipsnio 1 dalimi, dokumentai ir duomenys apie filialus, kuriuos valstybėje narėje įsteigia pagal kitos valstybės narės teisę įsteigta vienos iš II priede išvardytų formų bendrovė, skelbiami pagal valstybės narės, kurioje yra filialas, teisės aktus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad kasatorė, kaip *private company limited by shares*, yra viena iš Jungtinės Karalystės bendrovių, nurodytų Direktyvos 2017/1132 II priede (*companies incorporated with limited liability*). Todėl, kaip šiuo atveju mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, dokumentams ir duomenims, susijusiems su ieškovės filialu, taikomos šios direktyvos 2 skirsnyje nustatytos atskleidimo taisyklės, įskaitant numatytas jos 30 straipsnyje.

44. Vis dėlto kyla klausimas, ar su Vokietijos teisėje numatytomis pareigomis susiję patvirtinimai yra dokumentai ar duomenys, kuriems taikoma Direktyvos 2017/1132 29 straipsnyje nustatyta atskleidimo pareiga.

a) Šalių argumentai

45. Kasatorė tvirtina, kad pagal Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio 1 dalies e punktą apie asmenų, turinčių teisę prisiimti įsipareigojimus bendrovės vardu, paskyrimą, pareigų ėjimo pabaigą ir asmens tapatybę reikia paskelbti įregistruojant filialą komerciniame registre. Iš šios nuostatos ji daro išvadą, kad Direktyvoje 2017/1132 išsamiai reguliuojama su vadovais susijusi asmeninė informacija. Tokį aiškinimą patvirtina šios direktyvos 8 konstatuojamoji dalis, pagal kurią atskleidimas turėtų suteikti trečiosioms šalims galimybę sužinoti, be kita ko, asmenų, kurie turi teisę prisiimti įsipareigojimus bendrovės vardu, duomenis.

46. Vis dėlto, Vokietijos vyriausybės teigimu, iš *a contrario* aiškinamo Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio 1 dalies e punkto matyti, kad ši direktyva susijusi tik su bendrovės atstovo paskyrimu, pareigų ėjimo pabaiga ir asmens tapatybe. Be to, šios vyriausybės teigimu, pareiga pateikti patvirtinimą, kad vadovas buvo tinkamai informuotas apie savo neribotą pareigą atskleisti informaciją registrą tvarkančiam teismui, yra taikoma komercinio registro procedūros daliai, susijusiai su filialo registracija. Ši pareiga numatyta procesinėje taisyklėje.

47. Šiuo klausimu Komisija nurodo, kad reikalaujamas pateikti vadovo asmeninio tinkamumo patvirtinimas yra ne esminių filialo ypatybių atskleidimas, o Vokietijos bendrovių teisėje nustatyta administracinė ir procesinė sąlyga.

[13] Reikia pažymėti, kad bent iki susitarime dėl išstojimo nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimas iš Sąjungos neturi įtakos Direktyvos 2017/1132 taikymui, kiek jis susijęs su pagrindine byla. Šios direktyvos taikymo tikslais kasatorė irgi turi būti laikoma kitos valstybės narės bendrove.

b) Teisinis vertinimas

48. Siekiant naudingai atsakyti į antrojo prejudicinio klausimo pirmą dalį, reikia nustatyti, ar Vokietijos teisėje nustatytos pareigos yra atskleidimo pareiga, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2017/1132 30 straipsnį, ar, kaip iš esmės teigia Vokietijos vyriausybė ir Komisija, bendrovės arba jos filialo įsteigimo ar įregistravimo sąlygos.

49. Šiomis aplinkybėmis iš Sprendimo *Inspire Art*[14] galima daryti naudingas išvadas.

50. Iš šio sprendimo matyti, kad, pirma, nacionalinės teisės nuostata, įpareigojanti priimančiosios valstybės komerciniame registre nurodyti vieninteliо dalininko nuolatinę gyvenamąją vietą, patenka į Direktyvos 89/666 2 straipsnio taikymo sritį, todėl jai taikomas Direktyvos 2017/1132 30 straipsnis. Iš tikrųjų šiame sprendime Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal Direktyvos 89/666 2 straipsnį yra draudžiama nuostata, kurioje yra numatyta tokia pagal kitos valstybės narės teisės aktus įsteigtos bendrovės filialo pareiga, nes ji nėra numatyta Direktyvoje 89/666[15]. Tačiau tam, kad tokia pareiga galėtų būti draudžiama pagal Direktyvą 89/666, ji turi patekti į šios direktyvos taikymo *ratione materiae* sritį.

51. Iš tikrųjų Direktyvos 98/666 2 straipsnio 1 dalies e punkte buvo numatyta – kaip šiuo metu numatyta Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio 1 dalies e punkte – kad atskleidimo pareiga taikoma dokumentams ir duomenims, susijusiems su asmenų, kurie turi teisę prisiimti įsipareigojimus trečiosioms šalims bendrovės vardu ir atstovauti jai teisme, paskyrimu, pareigų ėjimo pabaiga ir *tapatybe*. Šiomis aplinkybėmis remiantis
Direktyvos 2017/1132 8 ir 16 konstatuojamosiomis dalimis atskleidimo pareiga siekiama apsaugoti trečiąsias šalis, kurios, tarpininkaujant filialui, palaiko ryšius su bendrove. Bendrovės atstovo gyvenamosios vietos žinojimas iš principo nėra naudingas šių trečiųjų šalių apsaugai užtikrinti. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, atstovo gyvenamosios vietos atskleidimas, nors ir susijęs su atstovu ir kaip atskleidimo pareiga patenka į direktyvų 89/666 ir 2017/1132 taikymo sritį, savaime nesuteikia galimybės nustatyti šio atstovo tapatybės. Todėl šis atskleidimas negali būti prilyginamas „tapatybės“ atskleidimui, kaip tai suprantama pagal šias direktyvas.

52. Antra, iš Sprendimo *Inspire Art*[16] matyti, kad Direktyva 89/666 netaikoma nacionalinės teisės nuostatoms, pagal kurias norint įsteigti filialą priimančiojoje valstybėje narėje reikia laikytis tam tikrų šioje valstybėje narėje galiojančių bendrovės steigimo taisyklių. Tas pats pasakytina ir apie Direktyvą 2017/1132.

53. Jeigu šioje byloje būtų vadovaujamasi Sprendime *Inspire Art*[17] pateiktomis išvadomis, abejotina, ar pareiga pateikti patvirtinimą, reikalingą tomis aplinkybėmis, kai bendrovės atstovas gali būti atšauktas, galėtų būti prilyginta atskleidimo pareigai. Iš *GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies iš tikrųjų matyti, kad šis patvirtinimas yra susijęs su aplinkybėmis, kurios, steigiant bendrovę Vokietijoje, visų pirma nulemia asmens galimybę būti įregistruotam kaip bendrovės vadovui. Be to, kiek tai susiję su patvirtinimu, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo arba konsulinis pareigūnas informavo vadovą apie jam tenkančią neribotą pareigą atskleisti informaciją teismui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, nepateikus šio patvirtinimo, „jokio įregistravimo komerciniame registre [negali būti] atliekama“. Tam tikromis aplinkybėmis šio patvirtinimo pateikimas taip pat nulemia galimybę

[14] 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimas (C-167/01, EU:C:2003:512).

[15] 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 65 ir 73 punktai).

[16] 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimas (C-167/01, EU:C:2003:512, 65, 73, 101 ir 105 punktai).

[17] 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimas (C-167/01, EU:C:2003:512).

skirti vadovui baudžiamąsias sankcijas. Todėl vadovo įpareigojimą suteikti šias dvi garantijas galima palyginti ne su priimančiojoje valstybėje narėje steigiamam filialui taikoma atskleidimo pareiga, o su tam tikrų šioje valstybėje narėje nustatytų taisyklių taikymu bendrovės steigimui.

54. Be to, aplinkybę, kad su asmenine galimybe susiję patvirtinimai iškart nepatenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį, patvirtina ir Direktyva 2019/1151.

55. Kaip nurodo Vokietijos vyriausybė, Direktyva 2019/1151 į Direktyvą 2017/1132 buvo įtrauktos nuostatos, susijusios su „nušalintais direktoriais“. Komisija savo ruožtu visų pirma remiasi Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos Direktyva 2019/1151, 13i straipsnio 2 dalimi, kurioje numatyta, kad „valstybės narės gali reikalauti, kad asmenys, teikiantys paraiškas į direktoriaus pareigas, patvirtintų, jog yra susipažinę su visomis aplinkybėmis, kuriomis atitinkamoje valstybėje narėje galimas nušalinimas“, ir kad „valstybės narės gali atsisakyti skirti asmenį bendrovės direktoriumi, jeigu tuo metu tas asmuo kitoje valstybėje narėje yra nušalintas nuo direktoriaus pareigų“.

56. Šiomis aplinkybėmis Direktyvos 2017/1132 1 straipsnis, kuriame apibrėžtas jos tikslas [18], Direktyva 2019/1151 buvo pakeistas tik įtraukiant sakinį, pagal kurį direktyva taip pat nustatomos priemonės, susijusios su „bendrovių steigimo internetu, filialų registravimo internetu ir bendrovių bei filialų dokumentų ir informacijos teikimo internetu taisyklėmis“. Iš to galima daryti išvadą, kad, vertinant ribojimus paskirti bendrovių vadovus, nacionalinės teisės nuostatos dėl kandidatų į direktoriaus pareigas pareiškimų, kuriems taikomas Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos Direktyva 2019/1151, 13i straipsnis, Sąjungos teisės aktų leidėjo nuomone, yra taisyklės, susijusios su bendrovių steigimu arba filialų registravimu. Tačiau, šio teisės aktų leidėjo nuomone, tokios nuostatos, pakartojant pirminę Direktyvos 2017/1132 1 straipsnio formuluotę, nėra susijusios su „atskleidimo reikalavimais filialams, įsteigtiems valstybėse narėse tam tikrų tipų bendrovių, kurioms taikomi kitos valstybės įstatymai“.

57. Taigi reikia manyti, kad antrajame prejudiciniame klausime nurodytos prievolės nepatenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo *ratione materiae* sritį. Atsižvelgiant į šios išvados 27 punkte išdėstytus argumentus, dabar reikia išnagrinėti, ar šios pareigos atitinka SESV 49 ir 54 straipsnius.

C. Nacionalinės teisės aktų vertinimas remiantis įsisteigimo laisve

58. Pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagal Vokietijos teisę valstybės narės bendrovės vadovui, siekiančiam įsteigti filialą kitoje valstybėje narėje, nustatomomis pareigomis yra ribojama įsisteigimo laisvė.

59. Kaip šiuo klausimu pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad nacionalinės priemonės, galinčios apriboti galimybę pasinaudoti pirminėje teisėje garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis arba naudojimąsi jomis padaryti mažiau patrauklų, atitiktų šią teisę, turi būti tenkinamos keturios sąlygos. Šios priemonės turi būti, pirma, taikomos nediskriminuojant, antra, pagrįstos privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, trečia, tinkamos užtikrinti jomis siekiamo tikslo įgyvendinimą ir, ketvirta, neviršyti to, kas būtina jam pasiekti [19].

[18] Žr. šios išvados 42 punktą.

[19] 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 133 punktas).

60. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad, Vokietijos teisės aktų leidėjo nuomone, antrajame prejudiciniame klausime nurodytos su patvirtinimais susijusios pareigos yra grindžiamos būtinybe apsaugoti verslą nuo netinkamų bendrovės atstovų. Jomis siekiama neleisti asmenims, kurie yra netinkami pagal Vokietijos teisę, kaip užsienio bendrovės atstovams įregistruoti filialo Vokietijoje ir taip išvengti dėl šioje valstybėje narėje galiojančių nuostatų atsirandančių kliūčių paskirti bendrovių vadovus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo manantis, kad šios pareigos atitinka privalomuosius bendrojo intereso pagrindus, t. y. jomis užtikrinama kreditorių apsauga ir sąžiningų sandorių apsauga nuo netinkamų bendrovės atstovų.

61. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nagrinėjamos pareigos viršija tai, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti, nes užsienio bendrovės vadovams taikoma pareiškimo pateikimo pareiga, kurią pažeidus taikomos baudžiamosios sankcijos. Tačiau iš užsienio vadovų negalima reikalauti, kad jie turėtų nuodugnių žinių apie kitos valstybės vidaus teisę, dėl kurios kyla kliūčių juos paskirti.

62. Be to, nustatant tokius reikalavimus siekiama tik prevenciškai užtikrinti, kad steigiant filialą nebūtų apeitos Vokietijos teisės nuostatos, kuriomis sudaromos kliūtys paskirti jo vadovus. Taip siekiama užkirsti kelią pagal šios teisės nuostatas netinkamų įmonės atstovų piktnaudžiavimui įsisteigimo laisve ir sukčiavimui. Atsižvelgiant į Sprendimą *Centros*[20], tuo negalima pateisinti atsisakymo įregistruoti filialą.

1. Šalių argumentai

63. Visos bylos šalys pripažįsta, kad, atsižvelgiant į SESV 49 ir 54 straipsnius, antrajame prejudiciniame klausime nurodytomis pareigomis gali būti ribojama įsisteigimo laisvė, įskaitant kasatorę, jeigu šios pareigos nepatenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį.

64. Kasatorė pritaria prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pozicijai ir mano, kad nagrinėjamu atveju kalbama apie įsisteigimo laisvės apribojimą, kuris viršija tai, kas būtina jo tikslams pasiekti. Šiuo klausimu Komisija tvirtina, kad nagrinėjamo patvirtinimo reikalaujama, nepaisant to, kad vadovas kitoje valstybėje narėje jau yra tinkamai paskirtas bendrovės vadovu. Taigi šis vadovas turėtų antrą kartą pateikti savo tinkamumo būti vadovu liudijimus. Taip pažeidžiamas proporcingumo principas, kuriuo, be kita ko, siekiama išvengti formalumų kartojimosi, t. y. pareigos dar kartą atlikti kitoje valstybėje narėje atliktus formalumus.

65. Vis dėlto Vokietijos vyriausybė tvirtina, kad pagal SESV 49 ir 54 straipsnius nedraudžiama nustatyti nagrinėjamos pareigos, kuri būtų grindžiama privalomuoju bendrojo intereso pagrindu, t. y. siekiu apsaugoti sąžiningą prekybą. Iš tikrųjų nagrinėjama pareiga nėra diskriminacinė, suteikia galimybę tinkamai įgyvendinti siekiamą tikslą ir yra proporcinga. Registrą tvarkančio Vokietijos teismo vykdomos galimų netinkamumo priežasčių paieškos taip pat tinkamai neužtikrina šio tikslo įgyvendinimo. Tokios paieškos galimos tik egzistuojant automatinio valstybių narių registrų keitimosi informacija sistemai, t. y. sistemai, kuri pirmą kartą buvo numatyta tik Direktyvos 2017/1132 13i straipsnyje, įtrauktame Direktyva 2019/1151. Be to, *GmbHG* 8 straipsnyje numatyta pareiga pateikti patvirtinimą yra tinkama, nes ja siekiama prevenciškai užtikrinti, kad steigiant kitoje valstybėje narėje įsteigtų bendrovių filialus nebūtų nepaisoma nacionalinėje teisėje numatytų netinkamumo pagrindų.

[20] 1999 m. kovo 9 d. Sprendimas *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 38 punktas).

2. *Teisinis vertinimas*

a) Nuostatų dėl kliūčių skirti kitose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių filialų vadovus taikymas

66. Pirmiausia reikia pažymėti, kad antrajame prejudiciniame klausime nurodytos pareigos prevenciškai ir bendrai taikomos pagal kitos valstybės narės teisę jau įsteigtoms bendrovėms ir tokių bendrovių vadovams, net jeigu įsisteigimo valstybėje narėje jie yra įregistruoti kaip šių bendrovių vadovai. Taigi šių pareigų taikymas kitose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių vadovams grindžiamas prielaida, kad šiems vadovams taikytinos Vokietijos teisės nuostatos, kuriose numatytos kliūtys skirti bendrovių vadovus [21].

67. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šios išvados 56 punkte, Sąjungos teisės aktų leidėjo požiūriu tokios kliūtys yra susijusios su bendrovių steigimo arba galimo jų filialų registravimo sąlygomis.

68. SESV 54 straipsnyje nurodytos bendrovės turi teisę vykdyti veiklą kitoje valstybėje narėje, be kita ko, per filialą, o pagal šių bendrovių registruotosios buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinės buveinės vietą nustatoma jų sąsaja su valstybės narės teisės sistema [22]. Šių bendrovių įsisteigimo laisvė apima, be kita ko, minėtų bendrovių steigimą ir valdymą tomis pačiomis sąlygomis, kurios įsisteigimo valstybės narės teisės aktuose yra nustatytos jos pačios bendrovėms. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad neatrodo, jog Vokietijos teisėje numatytų kliūčių paskirti bendrovių vadovus taikymas grindžiamas argumentu, jog tai, kad filialo vieta yra Vokietijoje, reiškia, kad bendrovė yra visiškai susijusi su šios valstybės narės teisės sistema [23].

69. Šiomis aplinkybėmis aišku, jog tai, kad filialo registracijai taikomos papildomos sąlygos, kurios nustato šias kliūtis pagal kitos valstybės narės nei bendrovės įsisteigimo valstybė narė, su kuria ši bendrovė yra susijusi, teisę, neprilygsta šios įsisteigimo laisvės paneigimui [24]. Vis dėlto dėl šios aplinkybės jį įregistruoti tampa bent jau sudėtingiau, taigi ja apribojama įsisteigimo laisvė [25].

70. Be to, tiesa, kad nagrinėjamos sąlygos yra susijusios ne su pačia bendrove, o tiesiogiai su asmeniniu bendrovės vadovo tinkamumu. Vis dėlto šių sąlygų nesilaikymas lemia atsisakymą įregistruoti šios bendrovės filialą. Taigi reikia pripažinti, kad nuostatos, kuriomis sudaroma

[21] Šiomis aplinkybėmis atsakydama į Teisingumo Teismo klausimą Komisija nurodė, kad dėl antrajame prejudiciniame klausime nurodytų pareigų Vokietijos teisės nuostatos dėl direktorių atšaukimo tampa taikytinos kitose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių, norinčių atidaryti filialą Vokietijoje, direktoriams. Be to, remdamasi teisės aktų leidybos proceso metu pateiktais dokumentais Vokietijos vyriausybė nurodo, kad „šiuo atveju vienintelis tikslas yra užkirsti kelią tam, kad asmenys – kurie, pavyzdžiui, pagal Vokietijos teisę negalėtų tapti ribotos atsakomybės akcinės bendrovės vadovais – įregistruotų filialą Vokietijoje kaip užsienio bendrovės atstovai“.

[22] Žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimą *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 97 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[23] Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad antrajame prejudiciniame klausime minimos pareigos taip pat taikomos „užsieniečius vadovus turinčioms užsienyje įsteigtoms bendrovėms, kurių tikroji pagrindinė verslo vieta yra užsienyje“. Šiais klausimais žr. L. Avout „L'entreprise et les conflits internationaux de lois“, *Recueil des Cours de l'Académie de la Haye*, 2019, 397 t., p. 264.

[24] Dėl valstybės narės teisės paneigti bendrovės teisnumą, kai pagal kitos valstybės narės, kurios teritorijoje yra jos registruotoji buveinė, teisę įsteigta bendrovė laikoma perkėlusia savo faktinę buveinę į pirmąją valstybę, žr. *a contrario* 2002 m. lapkričio 5 d. Sprendimą *Überseering* (C-208/00, EU:C:2002:632, 93 punktas). Pagal analogiją taip pat žr. mano išvadą byloje *McCarthy ir kt.* (C-202/13, EU:C:2014:345, 138 ir 139 punktai).

[25] Šiuo klausimu, kiek tai susiję su kliūtimis paskirti kitoje valstybėje narėje įsteigtų bendrovių filialų vadovus, žr. W. F. Ebke „The „Real Seat“ Doctrine in the Conflict of Corporate Laws“, *The International Lawyer*, 2002, 36 t., p. 1031, 112 išnašą; C. Gerner-Beuerle, F. Mucciarelli, E. Schuster, M. Siems „Study on the Law Applicable to Companies. Final Report“, *Publications Office in the European Union*, 2016, Liuksemburgas, p. 139; K. E. Sørensen „Branches of Companies in the EU: Balancing the Eleventh Company Law Directive, National Company Law and the Right of Establishment“, *European Company and Financial Law Review*, 2014, 11 (1) t., p. 83; ir T. Tridimas „Abuse of Rights in the ES Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law“, R. de la Feria, S. Vogenauer (red.) „Prohibition of Abuse of Law: A New General Principle of ES Law?“, Hart Publishing, Oxford–Portland, 2011, p. 178.

kliūčių paskirti pagal Vokietijos teisę įsteigtų bendrovių vadovus, netaikomos tiesioginei bendrovių veiklai, bet taikoma bendrovės steigimui arba papildomo jos padalinio steigimui kitoje valstybėje narėje [26].

71. Be to, Sprendime *Segers* [27] Teisingumo Teismas nusprendė, kad direktoriaus diskriminavimas socialinės apsaugos srityje atsižvelgiant į bendrovės, kuriai jis vadovauja, buveinės vietą, netiesiogiai riboja kitos valstybės narės bendrovių įsisteigimo laisvę, įgyvendinamą įsteigiant atstovybę, filialą ar patronuojamąją bendrovę atitinkamoje valstybėje narėje. *A fortiori* šią laisvę taip pat riboja papildomų sąlygų, dėl kurių kyla kliūčių paskirti bendrovių vadovus, taikymas.

72. Tokiomis aplinkybėmis valstybė narė, kurioje prašoma įregistruoti filialą, gali imtis priemonių, siekdama užkirsti kelią tam, kad kai kurie jos piliečiai, piktnaudžiaudami Sutarties sudarytomis galimybėmis, išvengtų savo nacionalinės teisės taikymo [28]. Taigi reikia nustatyti, ar šiuo tikslu galima pateisinti tokioje valstybėje narėje galiojančiose teisės nuostatose nustatytų kliūčių skirti bendrovių vadovus taikymą kitose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių filialams.

b) Dėl kovos su piktnaudžiavimu įsisteigimo laisve

73. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad sąvoka „piktnaudžiavimas teise“ yra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, pagal kurią „norint padaryti išvadą, kad yra piktnaudžiaujama, turi būti, pirma, visuma objektyvių aplinkybių, kurioms esant, nepaisant to, kad [Sąjungos] teisės aktų reikalavimų formaliai buvo laikytasi, nebuvo pasiektas šių teisės aktų tikslas. Antra, egzistuoja ir subjektyvus kriterijus – noras gauti [Sąjungos] teisėje numatytą naudą, dirbtinai sukuriant jai įgyti būtinas sąlygas“ [29].

74. Atsižvelgdamas į Sąjungos teisės nuostatomis, kuriomis teisės subjektas negali remtis piktnaudžiaudamas ar sukčiaudamas, siekiamus tikslus Sprendime *Centros* [30] Teisingumo Teismas, atrodo, atskyrė nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis suinteresuotieji asmenys siekė išvengti, kad būtų taikomos, pirma, bendrovių steigimą reglamentuojančios taisyklės ir, antra, su tam tikros profesinės veiklos vykdymu susijusios taisyklės. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos visiškai priklauso šiai pirmai kategorijai ir kad nagrinėjamos bylos aplinkybėmis jų taikymas nebuvo pagrįstas kova su piktnaudžiavimu įsisteigimo laisve. Doktrinoje iš to daroma išvada, kad gali būti lengviau remtis piktnaudžiavimu tais atvejais, kai siekiama išvengti su tam tikros profesinės veiklos vykdymu susijusių taisyklių taikymo [31].

[26] Žr. *a contrario* 2015 m. gruodžio 10 d. Sprendimą *Kornhaas* (C-594/14, EU:C:2015:806, 28 punktas). Šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad nacionalinės teisės nuostatos, kuri visiškai nebuvo susijusi su bendrovės įsteigimu konkrečioje valstybėje narėje ar papildomo jos padalinio įsteigimu kitoje valstybėje narėje, tačiau buvo taikoma šiai bendrovei vykdant veiklą, taikymas negali daryti įtakos įsisteigimo laisvei.

[27] 1986 m. liepos 10 d. sprendimas (79/85, EU:C:1986:308, 15 punktas).

[28] Šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimą *Polbud – Wykonawstwo* (C-106/16, EU:C:2017:804, 39 punktas).

[29] Žr. 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Emsland-Stärke* (C-110/99, EU:C:2000:695, 52 ir 53 punktai).

[30] Žr. 1999 m. kovo 9 d. Sprendimą *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[31] Šiuo klausimu žr. K. E. Sørensen „The fight against letterbox companies in the internal market“, *Common Market Law Review*, 2015, 25(1) t., p. 92; ir F. Munari, P. Terrile „The Centros case and the rise of an EC market for corporate law“, G. Ferrarini, K. J. Hopt, E. Wymeersch (red.) „Capital Market in the Age of the euro: Cross-Border Transactions, Listed Companies and Regulation“, Kluwer Law International, New York, 2002, p. 47.

75. Vis dėlto Vokietijos teisėje numatytos kliūtys skirti bendrovių vadovus taikomos bet kokiai per filialą vykdomai profesinei veiklai ir, atsižvelgiant į Direktyva 2019/1151 padarytus pakeitimus, yra susijusios su bendrovių steigimo arba filialų įregistravimo sąlygomis [32].

76. Be to, iš jurisprudencijos matyti, kad negalima piktnaudžiavimo ar sukčiavimo buvimo preziumuoti sistemingai ir bendrai. Iš tikrųjų sprendimas neleisti pasinaudoti įsisteigimo laisve dėl piktnaudžiavimo ar sukčiavimo turi būti priimamas kiekvienu konkrečiu atveju [33].

77. Šiomis aplinkybėmis joks objektyvus ar subjektyvus elementas neleidžia manyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas prašymas įregistruoti filialą komerciniame registre yra piktnaudžiavimas arba sukčiavimas. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad neaišku, ar šiuo atveju pagal Vokietijos teisę esama kliūties paskirti vadovą, ir niekas nerodo, kad toks draudimas egzistuoja. Taigi atrodo, kad prevencinis ir bendras Vokietijos teisėje numatytų kliūčių paskirti bendrovių vadovus bei antrajame prejudiciniame klausime nurodytų pareigų, susijusių su kova su piktnaudžiavimu įsisteigimo laisve, taikymas yra grindžiamas prielaida, kad filialo registracija Vokietijoje vyksta siekiant išvengti tokių kliūčių. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ankstesniame punkte, nei šių sąlygų, nei šių pareigų taikymas šiuo klausimu negali būti laikomi atitinkančiais SESV 49 ir 54 straipsnius.

78. Papildomai Vokietijos vyriausybė tvirtina, kad Direktyvoje 2019/1151 pateikti argumentai, susiję su nušalintais direktoriais [34], rodo, kad pagal šią direktyvą valstybės narės ir toliau turi teisę pačios apibrėžti bendrovės atstovo asmeninį tinkamumą. Šios vyriausybės teigimu, nėra priežasčių, dėl kurių valstybės narės negalėtų taikyti prevencinės piktnaudžiavimo kontrolės priemonės.

79. Vis dėlto šie argumentai – kurie netaikomi pagrindinėje byloje – neleidžia suabejoti ankstesniuose šios išvados punktuose išdėstytais argumentais.

80. Žinoma, Direktyvos 2019/1151 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad ja siekiama numatyti būtinas apsaugos nuo piktnaudžiavimo ir sukčiavimo priemones. Atsižvelgiant į tai, pagal šios direktyvos 23 konstatuojamąją dalį valstybėms narėms leidžiama atsisakyti paskirti tam tikrą asmenį į bendrovės direktoriaus pareigas, atsižvelgiant ne tik į ankstesnį šio asmens elgesį savo šalies teritorijoje, bet ir, jei tai numatyta pagal nacionalinę teisę, į kitų valstybių narių pateiktą informaciją. 24 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad, siekiant užtikrinti visų su bendrovėmis ar filialais susijusių asmenų apsaugą ir užkirsti kelią sukčiavimui ar kitokio pobūdžio piktnaudžiavimui, svarbu, kad kompetentingos valstybių narių institucijos galėtų patikrinti, ar direktoriumi ketinamam skirti asmeniui nėra uždrausta eiti direktoriaus pareigas.

[32] Žr. šios išvados 56 punktą.

[33] Šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 9 d. Sprendimą *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 25 punktas). Taip pat žr. T. Tridimas „Abuse of Rights in the ES Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law“; R. de la Feria, S. Vogenauer (red.) „Prohibition of Abuse of Law: A New General Principle of ES Law?“, Hart Publishing, Oxford–Portland, 2011, p. 178.

[34] Pagal Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos Direktyva 2019/1151, 13i straipsnį „direktoriai“ – tai bent asmenys, nurodyti pirmosios direktyvos 14 straipsnio d punkto i papunktyje, t. y. asmenys, kurie, kaip teisės aktuose numatytas organas arba tokio organo nariai, yra įgalioti atstovauti bendrovei jos santykiuose su trečiaisiais asmenimis ir teisminiuose procesuose. Šiuo klausimu iš šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą aiškėja, kad, kalbant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo vartojamais žodžiais, „bendrovės vadovas“ faktiškai yra teisėtas šios bendrovės atstovas. Taigi jis gali būti laikomas „direktoriumi“, kaip tai suprantama pagal minėtas nuostatas.

81. Remiantis Direktyvos 2019/1151 projekto[35] aiškinamuoju memorandumu, Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos šia pirmąja direktyva, 13i straipsnyje yra nustatytas teisinis pagrindas, kuriuo remdamosi valstybės narės gali prašyti kitų valstybių narių pateikti informaciją apie nušalintus direktorius. Pagal šią nuostatą valstybės narės gali kitose valstybėse narėse patikrinti, ar asmuo, kuris turi būti įregistruotas kaip bendrovės vadovas, pagal tos kitos valstybės narės nacionalinę teisę praranda teisę eiti šias pareigas kitoje valstybėje narėje.

82. Taigi Direktyva 2019/1151 grindžiama prielaida, kad, atsižvelgiant į šį teisinį pagrindą, sisteminė ir bendra piktnaudžiavimo ar sukčiavimo, kai bendrovė įsteigiama kitoje valstybėje narėje siekiant išvengti draudimo vykdyti vadovo pareigas, prevencija gali būti vykdoma valstybėje narėje, kurioje įsteigta bendrovė. Šiomis aplinkybėmis valstybė narė pagal Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos Direktyva 2019/1151, 13i straipsnio 2 dalies antrą sakinį gali atsisakyti paskirti asmenį į bendrovės direktoriaus pareigas, jeigu šis asmuo netenka teisės vykdyti šių pareigų kitoje valstybėje narėje.

83. Šią išvadą patvirtina kitų Direktyvoje 2019/1151 įtvirtintų nuostatų analizė.

84. Kaip tvirtina Komisija, pagal Direktyvos 2017/1132, iš dalies pakeistos Direktyva 2019/1151, 13 g straipsnio 3 dalies f punktą bendrovių steigimo internetu taisyklės, kurias turi nustatyti valstybės narės, apima, be kita ko, taisykles dėl „procedūrų direktorių skyrimui patikrinti“. Šios direktyvos 28a straipsnyje įtvirtintos panašios nuostatos dėl filialų įregistravimo internetu. Vis dėlto minėtos direktyvos 28a straipsnio 3 dalyje išvardytose srityse, kuriose valstybės narės turi nustatyti numatytą tvarką, nors ir labai panašiai kaip ir 13 g straipsnyje, direktorių patikros procedūros neminimos.

85. Be to, reikia patikrinti, ar įsisteigimo laisvės apribojimas, kurį lemia Vokietijos teisėje numatytų kliūčių paskirti bendrovių vadovus taikymas, gali būti pateisinamas kitomis tiek prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, tiek Vokietijos vyriausybės nurodytomis priežastimis, t. y. kreditorių ir sąžiningos prekybos apsauga.

c) Dėl kreditorių ir sąžiningos prekybos apsaugos

86. Nors kreditorių ir sąžiningos prekybos apsauga yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas[36], šia priežastimi pagrįstos priemonės taip pat turi atitikti šios išvados 59 punkte primintus nediskriminavimo, veiksmingumo ir proporcingumo kriterijus.

87. Visų pirma, kadangi Vokietijos teisės nuostatos, kuriose numatytos kliūtys skirti bendrovių vadovus taikomos ir Vokietijoje įsteigtoms bendrovėms, nėra pagrindo manyti, kad šios sąlygos taikomos diskriminuojant.

88. Be to, kiek tai susiję su kreditorių apsauga ir prekybos sąžiningumu, akivaizdu, jog tai, kad asmuo, teisėtai paskirtas kitoje valstybėje narėje įsteigtos bendrovės vadovu, susiduria su *GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktuose ir trečiame sakinyje numatytomis kliūtimis būti paskirtam, nebūtinai reiškia, kad šis asmuo neturi įgaliojimų bendrovės vardu per filialą prisiimti įsipareigojimų trečiųjų šalių atžvilgiu.

[35] Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus, COM(2018) 239 *final*, p. 15.

[36] Žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimą *VALE* (C-378/10, EU:C:2012:440, 39 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Šiuo klausimu taip pat žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimą *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 140 punktas).

89. Vis dėlto pagal Vokietijos teisę kliūtimi skirti bendrovių vadovus tampa visų pirma teisminių ar administracinių institucijų nustatytas draudimas vykdyti profesinę veiklą arba veiklą, sutampančią su filialo veikla. Toks draudimas nustatomas būtent siekiant apsaugoti prekybą. Antra, viena iš kliūčių paskirti bendrovių vadovus yra apkaltinamieji nuosprendžiai už tam tikrus tyčinius teisės pažeidimus, būtent susijusius su nemokumu, klaidingu ar netiksliu informacijos apie verslą pateikimu ir sukčiavimu. Tiktai šie apkaltinamieji nuosprendžiai gali būti iš tikrųjų susiję su noru apsaugoti sąžiningus komercinius sandorius.

90. Galiausiai, kiek tai susiję su jų proporcingumu, manau, kad Vokietijos teisės nuostatų, kuriose numatytos kliūtys paskirti bendrovių vadovus, taikymas, atrodo, neviršija to, kas būtina šių kliūčių tikslui pasiekti. Nors jos taip pat taikomos asmenims, kurie kitose valstybėse narėse yra teisėtai įregistruoti kaip bendrovių vadovai, kadangi nėra suderintos Sąjungos lygmeniu, negalima daryti prielaidos, kad panašias kliūtis numato kiekviena valstybė narė, todėl taikant Vokietijos teisės nuostatas, kuriose numatytos kliūtys skirti bendrovių vadovus, kliūčių arba formalumų atsiranda dvigubai daugiau. Be to, steigiant bendrovę negalima numatyti visų būsimų jos sprendimų dėl jos filialų registracijos. Taigi neatmestina, kad valstybė narė, kurioje įsteigta bendrovė, negali visiškai užtikrinti priimančiojoje valstybėje narėje galiojančių su šios bendrovės filialais susijusių paskyrimo pareigų laikymosi. Be to, nuostatų, kuriose numatytos šios kliūtys, taikymas leidžia užtikrinti teisminių ir administracinių institucijų draudimų užsiimti profesija ar veikla Sąjungos erdvėje veiksmingumą.

91. Apibendrinant pažymėtina, jog tai, kad filialo registracijai taikomi kitos valstybės narės nei įsisteigimo valstybės narės teisėje numatyti papildomi reikalavimai, kuriais nustatomos kliūtys paskirti bendrovių vadovus, kaip tai daroma Vokietijos teisėje, yra įsisteigimo laisvės apribojimas. Šis apribojimas gali būti pateisinamas kreditorių ir sąžiningos prekybos apsauga.

92. Dabar reikia išnagrinėti, ar tas pats pasakytina ir apie antrajame prejudiciniame klausime nurodytas pareigas. Tai, kad iš nacionalinės teisės aktų kylančių kliūčių paskirti bendrovių vadovus taikymas yra suderinamas su Sąjungos teise, nereiškia, kad taip būtinai yra kiekvienu atveju, kai tam tikra priemonė leidžia pagal šiuos teisės aktus patikrinti, ar tokių kliūčių nėra.

d) Dėl nagrinėjamų pareigų pateisinimo užtikrinant kreditorių ir sąžiningos prekybos apsaugą

93. Tiek, kiek antrajame prejudiciniame klausime nurodytos pareigos taikomos tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Vokietijos teisėje numatytos kliūtys skirti bendrovių vadovus, nėra pagrindo manyti, kad šios pareigos taikomos diskriminuojant.

94. Kiek tai susiję su pareigos užtikrinti tokių kliūčių nebuvimą veiksmingumu, šios pareigos veiksmingumas užtikrinant kreditorių ir sąžiningos prekybos apsaugą yra pripažintas Direktyvoje 2019/1151. Direktyvos 2017/1132 13i straipsnio 2 dalyje, numatytoje Direktyva 2019/1151 ir siejamoje su pastarosios 23 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis, numatyta, kad siekdamos užtikrinti visų asmenų, kurie bendradarbiauja su bendrovėmis, apsaugą valstybės narės gali reikalauti, kad „asmenys, teikiantys paraiškas į direktoriaus pareigas, patvirtintų, jog yra susipažinę su visomis aplinkybėmis, kuriomis atitinkamoje valstybėje narėje galimas nušalinimas“.

95. Nesant automatinio keitimosi informacija apie kliūtis paskirti bendrovių vadovus sistemos, neatrodo, kad ši pareiga viršija tai, kas būtina siekiant apsaugoti kreditorius ir sąžiningą prekybą nenustatant nepagrįstos naštos atitinkamiems asmenims. Be to, neatrodo, kad norint sužinoti

valstybės narės, kurioje registruojamas filialas, viršesnes privalomas nuostatas, susijusias su tokiomis kliūtimis verslo sąlygų patikimumui, kaip antai numatytomis Vokietijos teisėje, reikėtų ypač nuodugniai išnagrinėti šią teisę.

96. Nors pareiga užtikrinti, kad nebus kliūčių paskirti bendrovių vadovus, yra pateisinama, to paties negalima pasakyti apie pareigą patvirtinti, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo arba konsulinis pareigūnas informavo vadovą apie savo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją.

97. Iš tikrųjų niekaip negalima pagrįsti to, kad šį patvirtinimą būtinai turi pateikti valdytojas, o ne asmuo, kuris jį informavo apie pareigą pateikti visą informaciją registrą tvarkančiam teismui. Be to, pareiga suteikti minėtą patvirtinimą veikiau kyla iš nacionalinės teisės normų baudžiamosios atsakomybės srityje. Jeigu tokio patvirtinimo nebūtų, suinteresuotasis asmuo turėtų teisę nenurodyti tam tikrų apkaltinamųjų nuosprendžių ir jam nebūtų taikomos sankcijos už melagingos informacijos apie šiuos apkaltinamuosius nuosprendžius pranešimą. Valstybės narės interesas išplėsti vadovų baudžiamosios atsakomybės sritį įtraukiant pareiškimus, susijusius su kliūčių juos paskirti buvimu, nebūtinai turėtų būti prilygintas interesui apsaugoti kreditorius. Pakanka, kad direktoriai iš principo nebūtų atleisti nuo pareigos pranešti apie šiuos apkaltinamuosius nuosprendžius.

98. Siekiant išsamumo, pirma išdėstyti argumentai nenulemia su antrajame prejudiciniame klausime nurodytomis pareigomis susietų baudžiamųjų sankcijų atitikties Sąjungos teisei.

V. Išvada

99. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) antrąjį klausimą:

1. 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų įmonių teisės aspektų turi būti aiškinama taip, kad „atskleidimo pareig[omis]“, kaip jos suprantamos pagal šios direktyvos 30 straipsnį, nelaikomos pareigos, pagal kurias, kai pateikiamas prašymas įregistruoti ribotos atsakomybės akcinės bendrovės, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, filialą į komercinį registrą, reikalaujama, kad bendrovės vadovas patvirtintų, jog, kiek tai su juo susiję, nėra jokių iš nacionalinės teisės nuostatų kylančių kliūčių jį paskirti – dėl teismo ar valdžios institucijos nustatyto draudimo verstis profesine ar komercine veikla, visiškai ar iš dalies atitinkančia bendrovės veiklos tikslą, arba dėl galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už tam tikras nusikalstamas veikas – ir jog notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas jam išaiškino jo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją.

2. Pagal SESV 49 ir 54 straipsnius nedraudžiami tokie nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos pateikdamas prašymą įregistruoti ribotos atsakomybės akcinės bendrovės, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, filialą komerciniame registre, bendrovės vadovas turi patvirtinti, kad tokių jo paskyrimo kliūčių nėra.

3. Vis dėlto pagal SESV 49 ir 54 straipsnius draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos šios bendrovės vadovas turi patvirtinti, kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas jam išaiškino apie jo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją.